

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelősszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 240 Lel, fél évre 120 Lel, egyes szám 10 Lel.

Szerkesztőség: Satu-Mare (Szatmár) Református lelkészi hivatal, a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea (Nagyvárad) Sraia Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrad Géza címére Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő.

Sursum corda!

Abból a felemelően szép munkatervből, amit a nagyszalontai egyházmegye új esperese, Kassay Béla ígért be beiktatása alkalmával, legjobban megragadta a lelkünket ez a két mélységes értelmű szó: *Sursum corda!*

Egész történelmi mult rejlik e két klasszikus szó mögött. Válságos nehéz időkben sokszor fakadt az fel már a lelkekből. Sokszor öntött erőt, bátorságot a szívekbe. Felelevenítése tehát talán sohasem volt olyan alkalomszerű, mint most, amikor szintén válságos nehéz időkben élünk anyaszentegyházunkban.

A világháború végeig ugyanis olyan volt az anyaszentegyház, mint valami rendes, tiszta, csendes otthon. Éber gond őrködött benne arra, hogy ott mindenek ékesen és jó rendben történjenek. Elévülhetetlen érdemeket szereztek őrtálló nagyjaink, hogy a felbecsülhetetlen értékű lelki kincsek szent örökségét, amit anyaszentegyházunk magában rejteget, féltő gondnal, aggódó hűséggel megőrizték és az utódoknak csorbítatlanul átadtak válságos nehéz idők dacára is.

A háború óta azonban nagyot fordult a világ. A példás rend az anyaszentegyházban felbomlott. Hangos lármá, félelmetes zürzavar váltotta fel az eddigi csendet benne. Olyan lett az, mint az az otthon, ahol rendetlenkedő, civakodó gyermekcsereg teszi lehetetlenné az eddigi példás rendet és csendet. És amikor szomorúan látja a lelképásztori kar ezt a nagy rendetlenséget, a minden téren való nyughatatlan mozgolódást, látja a gondolatok, elvek, eszmék vad harcát maga körül, új elemek elmerülései, új felismerések kerülését és megrettenve érzi ezekkel szemben a saját erőtelenségét és csüggedésre hajlik, nagyon jól esik vezető esperese ajakáról hallani ezeket a férfias, biztató szavakat: *Sursum corda!*

Fel a szívvel! Igaz, hogy átalakuló nagy időkben élünk, igaz, hogy forr, izzik körülöttünk minden, a pusztító őrtállás ma már nem elég-

séges, *apostoli* munkára van szükség... de emeljen fel bennünket az a nagy gondolat, hogy nagy megpróbáltatások csak kiváló lelkek szent privilégiuma volt mindig. A mai válságos kor gyermeke nem így imádkozik: „Ments meg Uram engem a keresztségétől. Mert tudja, hogy akkor ott marad a porban s átalgázol felette a haladás kereke. Hanem azért fohászkodik: „Dobj utamba Uram súlyos megpróbáltatásokat; És adj erőt nékem diadalt aratni felettük!” — Sic itur ad astra! — Sursum corda!

Amikor az apostolok valóban átértették Mesterük felséges tanításait az első pünköstkor, nem maradtak tovább tétlen némaságban ama felső házban. Nem szeparálták méltóságosan magukat a világtól. Nem burkolódtak be finom eszmék selyempalástjába. Hanem elszántan belevetették magukat a köröttük forrongó erkölcstelen, pogány, vad emberforgatagba, hogy azt idvességre vezessék. Leirhatatlanul sokat szenvedtek. Martyrhalt is haltak. De soha egyetlen szempillantásra sem inogtak meg abban a hitökben, hogy Krisztus tanításai az emberi élet örök nagy törvényeinek isteni revelálása. Mint ilyen egyedüli boldog életre vezető szent igazságok. Ez a sziklaszilárd meggyőződés biztatta őket. — Sursum corda! — Ezért lettek halhatatlanok.

Mi ránk nézve is egész gazdag világa a biztatásnak rejlik Kassay Béla esperesünk találóan választott klasszikus jelszavában. A példás szép rend — igaz — megbomlott, heves mozgolódás, zürzavaros civódások zaja hallszik szerte körülöttünk. De éppen ez jelenti egy tisztultabb világfelfogás hajnalhasadását.

Volt Jeruzsálem kapuin kívül egy tó, a Bethesda-tava. Csodálatos tó volt ez. Amikor a vize nyugodt volt, semmiben sem különbözött más közönséges víztől. De ha felkavarták azt, a leghalásosabb betegséget is képes volt meggyógyítani. A vajudásról, a forrongástól, az izzástól sohse szabad félnünk. Csiszolód-

nak, fényesednek, egészségesednek tőle a gondolatok, elvek, eszmék.

Vessük bele tehát mi is irányítóan magunkat a forrongó embertömegbe bátran, elszántsán, férfiasan. *Sursum corda!*

Ezeket értette a nagyszalontai egyházmegye időök szavát megértő új esperese az ő jelszava alatt.

Bokor Sándor.

Egyházi élet.

Az érmelléki egyházmegye közgyűlése.

Nem volt a közelben az érmelléki egyházmegyének a május 31-én tartottnál népesebb közgyűlése. Csupán egy-páran hiányoztak az alkotó tagok közül, azok is elfogadható indokolással. És az is bizonyos, hogy mióta új államalakulásban élünk, bizakodóbb hangulatban s jobb reménységgel nem jöttek még össze az érmellékiek. Bárha a politika száműzve van az egyház beléletéből, az utóbbi események hatása alól nem tudtuk magunkat mentesíteni. Hiszen a megértő indulatot mutató kormányval egyezségben a választásokon elért siker táplálja a reményt, hogy a tett ígéretek meg is valósulnak s így egyházunk és iskolánk egy jobb és szabadabb jövő elé nézhetnek. Legalább is meg van hozzá ébredő reményünk. E reményt igyekezett élesztgetni gondnokunk beszédében, mellyel esperesünk lélekemelő, buzgó imádsága után megnyitotta a gyűlést. Az esperesi jelentést az időközben tett intézkedésekről jóváhagyólag tudomásul vette a közgyűlés. Mint tanulságos esetet a molesztálásra megemlítjük, hogy egyik iskolánkat a román tárgyak sikertelen tanítása miatt a revizoratus megintette s midőn ezt az esperesi hivatal az egyház s tanító tudomására adta az illető tanító tanfelügyelő által aláírott hiteles jegyzőkönyvvel igazolta, hogy nemcsak hogy meg nem intetett, de még dicséretet kapott. Itt-ott felütötte fejét a panasz, hogy a már tényleg birtokolt agrárföldeket visszaszededegetik. Ezek az anormaliák, mint sérelmes esetek felterjesztettek a kerületre. A lelkészképző tekintetében a közgyűlés abban a reményben van, hogy az egyházkerületnek a kormány részéről való elismertetésével kapcsolatban megoldhatóvá vált a lelkészképző intézet kérdése is és e célú államsegély iránti kérelem nem fog a kisebbségi ügyek iránt jobbindulatu kormánynál siket fülekre találni: ennél fogva csatlakozik a bihari egyházmegye határozatához s kívánja hogy — ha a kérdés így könnyebben megoldható, a nagyváradi tanítónőképzőintézet helyébe és felhasználásával állíttassék fel a kerület theológiája. A „Romániai ref.

egyház nyugdíjintézete Erdéllyel közös megalakítását egyenlő jogok biztosítása mellett egyházmegyénk helyeslőleg vette tudomásul, valamint azt is, hogy a rövidéletű kultúrado egy újabb fajta taxa képeben feltámadott, ellenben a magánoktatási törvény 30 §-ában kívánt, az államiakkal egyenlő tanító fizetések rendezését függőben tartja mindaddig, míg az e célra kilátásba helyezett államsegély ügye el nem dől. Az egyházmegyei belmissió bizottságot munkába állította közgyűlés utasítván, hogy a kerület 24–1926 12. határozata szerint a vasárnapi iskolai vezetők részére rendezendő tanfolyamok s konferenciák, továbbá a konfirmáció reformja, valamint az egyházfegyelmi törvénytervezet ügyében az őszi közgyűlés elé véleményes javaslatot terjesszen. E kérdések u. i. alapos előkészítést igényelnek. A múlt tavaszi közgyűlésünk a kezelése alá gyűlt majd 13 ezer leu közalapi járulékot [brevi manu] beolvasztotta az újjászervezett egyházmegyei gyám- s nyugdíjintézet tőkéjébe. Most ezt a kerület reklamája tőlünk, mire utasítánk a gyámoldát, hogy az összeget bocsássa majdan a vonatkozó E. T. szerint megalakítandó közalapi állandó végrehajtóbizottság rendelkezésére.

Egyházmegyei gondnokunk előbbi helyét a tanácsbírói tisztséget szinte egyhangulag Kozma Lajos nyug. alezredessel töltötte be a presbiteriumok szavazata. Közgyűlés örömmel veszi tudomásul a választás eredményét s megválasztottat — Esperes meleg üdvözlő szavai után kivéven tőle a szokásos esküt, áldáskívánással tisztségébe iktatja. Tudomásul szolgáltak a számvevőszék, az egyházmegyei házipénztár és gyámolda számadásairól szóló jelentések, ugyancsak a lelkészértekezlet azon határozata, hogy az egyházmegyei gyámintézet tőkéjének növelésére a lelkészekről fejenként 3000 leu újabb járulékot szed, a már eddig befizetett 4000 leu, belépési járulékon és az ezeken felül fizetendő évi 1200 leu tagsági díjon kívül. A többi sablonos ügyek között nagyobb vitát 2 egyház, — habár csak ideiglenes — iskola beszüntetési, jobban mondva szüneteltetési szándéka provokált, mivel kapcsolatban kimondta közgyűlés, hogy az egyházmegyében már eddig is több helyen szünetelő iskolák dolgában bevárja a canon-visitacio jelentését s ezeket az őszi közgyűlésén tárgyalni fogja.

A déli hangulatos közebéden több sikerült dikció során felszólalt a közgyűlésen a kólyi egyház kiküldöttjeként résztvevő dr. Kotz János kamarai képviselő, kiből egyházunk egyik erős oszlopát s bátor előharcosát ismertük fel. A délutáni bírósági ülés lényegtelenebb felebvezéseket intézett el.

Ki.

Külföld

Első nemzetközi belmisszió kongresszus Amsterdamban.

A kontinens protestáns egyházainak legkiválóbb reprezentánsai jöttek össze május 31-én öt napos kongresszusra Amsterdamba. 450-en voltak. Legtöbbje német és holland. De a belga, finn, francia, lettországi, osztrák, lengyel, cseh, svéd, litván protestáns egyházak is nagy számmal képviseltették magukat. Kedves csoport a magyarok küldöttei. Antal Géza püspök, ki második otthonának tartja Hollandiát — áll a magyarok élén s minthogy több nyelven beszél, folyvást középpontjában van az internationalis prédikátoroknak. De ott ül a magyar csoportban Ravasz László püspök is, ki most másodizben jár már Hollandiában s az európai belmissziói szövetség elnökségének tagja is. Azután jelen vannak Forgách Gyula sárospataki, Ferenczi Károly bihartordai és az evangélikusok képviselőitében báró Podmaniczky Pál lelkész, míg a protestáns népszövetségek megbízásából Gregerson Lujza urhölgy.

Az öreg bielefeldi prédikátor: Kuhló bácsi kezében egy fényes kürt csillan meg s az ugynevezett Kuhló-sextet trombitáin felcsendül Bach kantusa. A nagy közönség feláll, a templom széles ajtóin professzor dr I. R. Slotemaker de Bruine holland népjóléti miniszter kíséretében megjelenik Vilma királynő alakja, aki édesanyja, Emma anyakirálynő és férje Hendrik, Németalföld hercegének társaságában vesz részt a belmisszió kongresszus nagy ünnepélyén. Amsterdam legnagyobb orgonája átszeli a levegőt és a kongresszisták áhitattal hallgatják Händels Messiásából a Halleluját.

A berlini dr Seeberg professzor nyitja meg a kongresszust, üdvözlí a királyi családot és a kormány képviselőit, az uppsalai professzor Centerwahl pedig a külföldiek nevében köszönti Hollandiát.

A második napon is jelen van az Amsterdamban időző királyi család.

„A keresztyén ifjuság és a sport” a szónokok közös témája. Hermansson svéd lelkész Sköodemből — fejti ki e tárgyról legmegkapóbb értekezését. A sport diadalmas előtörésével szemben, hogy viselkedjék a keresztyén ifju? — kérdezi. Szüksége van a sportra, — hangzik a kérdésre a felelet. Az egészséges, fiatal léleknek életkelléke a tisztességes sport. Azonban a „sportmánia” ellen már állást foglal a szónok. A sportmánia csak ártalmas lehet lélekre és testre egyaránt. A harmadik kongresszus napon halljuk az első nyilvános magyar felszólalást. „Az asszony szerepe a templomban” — kérdésnél Gregersen

Lujza hangoztatja a keresztyén asszonyok internationalis összefogásának szükségességét, — azután részletesen beszámol a magyar protestáns nők mozgalmairól. Emma királyasszony látható érdeklődéssel hallgatja a magyarországi adatokat.

Negyedik napon báró Podmaniczky Pál budapesti evangélikus lelkész komoly és pompás németséggel előadott felszólalását hallhattuk. Ő — a „Belmissziói munka a börtön lakói között” — kérdésnél vonta a figyelmet magára. A negyedik kongresszusi napon a magyar kiküldöttek ezüst levelekből készült nemzetiszín szallagos koszorúval felkeresték Ruyter admirálisnak, a gályarab protestáns lelkészek megmentőjének sirját.

Lélekemelő ünnepséget rendeztek a magyar egyházfiak a hollandusok előtt. A „Nieuwe Kerk” padsorai zsufolásig voltak előkelő hollandusokkal. A templom énekkara egyházi dalokat adott elő, mikor a magyarok bevonultak. Willet prédikátor, az ugynevezett szigorú reformátusok képviselőitében fogadta a magyar küldöttséget. Antal Géza püspök holland nyelven nagyszerű ékesszólással emlékezett meg a nagy tengerész-hadvezér cselekedetéről: 1676 óta a magyar reformátusok hálás szívvel gondolnak Ruyter admirálisra. A magyar egyházfő holland nyelven tartott emlékbeszéde nagy hatást gyakorolt a hollandusokra. Majd mikor Antal püspök Ruyter admirálisnak a templom belsejében levő sirjára, a nem régi halálévforduló alkalmából rendezett ünnepségek félig elszáradt virágerdejében — elhelyezte a magyar koszorút, a magyar küldöttség körülállta a márványtetejű sirt és a templomi sorokban felálló hollandusok előtt elénekelte a magyar himnuszt.

Ravasz László püspök résztvett az ugynevezett szigorú reformátusoknak azon a külön ülésén is, ahol főként a magyar és holland protestáns egyházak barátságos összeköttetéseiről volt szó. Ravasz püspök bejelentéséből nagy megelégedéssel hallgatták a hollandusok, hogy az összes magyar protestáns esperességek területén gyűjtés folyt a holland árvizkárosultak részére s ha ez a gyűjtés a mai viszonyok között szám szerint nem is ért és érhetett el jelentékenyebb eredményt, mégis kellőképpen szimbolizálta azt a figyelmet és barátságot, mellyel a magyarok a hollandusokhoz vonzódnak. Ravasz püspök felszólalása után a hollandus protestáns egyházak képviselői kimondották, hogy Budapesten már folyó évi szeptemberével egy református elemi iskolát nyitnak meg, melynek ugyan egyelőre a budapesti református egyház ad fedeleket, de mely iskola összes költségeit a hollandusok fogják képviselni.

Az ötödik napon az amsterdami „Vigadó-

ban" [Conzertgebouw-ban] volt az ünnepélyes záróülése a belmissziói kongresszusnak. A rádióval felszerelt ünnepi szószékekre egymásután lépett fel tizenkét európai nemzet protestáns prédikátora. Csak a magyarokat érte az a tisztesség, hogy magyar részről ketten és pedig a református Antal Géza püspök s az evangélikus báró Podmaniczky mondhasson beszédet.

Az egyes szónokoknak pontosan 7 perc állt rendelkezésére s így annál érdekesebb volt, hogy tömörség, tartalom, rövidség és kerekdedség szempontjából Európa híres protestáns predikátorai mint tudják a több ezer főből álló hallgató-ságot magukkal ragadni.

Lelkesen tüntettek a hollandusok Antal Géza mellett, ki beszédjének legnagyobb részét a holland közönség hálás figyelme között — holland nyelven mondta el. Antal püspök volt az egyetlen külföldi kongresszista, ki Amsterdamban hollandul szólalt fel. Beszédjét újból Ruyter admirálisra való emlékezéssel kezdte. Bejelentette, hogy a magyar protestáns egyháznak nem volt egyetlenegy temploma sem, hol a 26 magyar gályarabot kiszabadító holland hadvezér halálának 250-ik évfordulóját meg ne ünnepelték volna. Utána báró Podmaniczky mondott beszédet.

A záróülést követő napon a kongresszus tagjai különvonaton Amsterdamból a kissé távol fekvő Zetten városkába utaztak s az ottani nagy-szabású javító intézetek megtekintésével töltötték el a napot.

Antal Géza püspök a zetteni kirándulásról Hágába utazott, hol többnapos könyvtári buvárkodást fog folytatni, majd Rotterdamba megy. Ravasz László püspök Hágába ment a kongresszus bezárása után, de onnét pár órai tartózkodással Svájcra keresztül vissza Budapestre.

K. E.

Szolid keresztyén szaküzlet! **Horváth és Tsa** 10-9 órás és ékszerész
Oradea, General Mosoiu [Kert]-utca 4. Ipartestület mellett

Harang és fémöntőde

5

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben szállít templomi harangokat garantált békeöntözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jóállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselő: Kérjen külön ajánlatokat. Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

Egyesületi élet.

Lelkészi köri értekezlet.

A máramaros—ugocsai lelkészi kör június hó 1-én tartotta alakuló gyűlését Halmiban, amikor is a tisztikart a következőképen választotta meg. Elnök lett Bede László m.-szigeti lelkész, jegyző Szép Kálmán túrtterebesi lelkész. A tisztikar megválasztása után főként a belmissziói kérdések: vasárnapi iskola, bibliakör szervezése és a nyugdíjintézet megalapítása képezték az értekezlet tárgyát, mely utóbbi kérdéssel kapcsolatban határozatba ment, hogy a magyarországi egyetemes konventől az egyházmegye, illetve a kerület után kérni fogják az oda befizetett nyugdíjintézeti járulékok visszafizetését. A gyűlés után a lelkészi kör tagjai ifj. Kürthy Károlynak voltak szívesen látott vendégei.

A mikolavidéki lelkészi kör június hó 23-án tartotta gyűlését a szatmári egyház tanácstermében. Megbeszélések folytak a már előbb megtartott krassói és nagybányai körök által tárgyalt belmissziói kérdések: egyházfegyelem, csereprédikálás, hivek látogatása, presbiteri értekezlet tartása tárgyában. A nyugdíj ügyek elintézése. A haláleseti segélyt 7000 Lei-ről legalább 10.000 Leire óhajtja felemelni és a lelkészeket ily összeg befizetésére kötelezni. Kimondotta, hogy gyűlését jövőre valamelyik egyházban tartja meg.

A nagybányai egyházmegye 50 éves multtal dicsekedő krassóvidéki lelkészi köre június 7-én Nagykolcson, mely felölelte, megvitatta az egyházi élet legfontosabb kötelességeit megvalósításra váró feladatait. Gy. Kovács József elnök úgy megnyitó beszédében, mint a belmisszió gyakorlati alkalmazásának ismertetése közben, meggyőzően mutatott rá a komoly munka halaszthatatlan megkezdésére a gyülekezetek gyakori felkeresésével és a bajban levő lelkészek meglátogatásával; a hivek és lelkész között összhang erősítésével, sebek feltárásával és azok tapintatos orvoslásával. Kürthy Dezső, Máté 6. 10. alapján az Isten országa eljövételét, megvalósulását, földreszállását fejtegette a gyakori imádkozás, kérés és buzgó könyörgés által. Gacsályi Zsigmond vasárnapi iskolai tanítást tartott. Oláh Sándor a háború folyama alatt megszűnt e. m. özvegy, árva gyámintézet életre keltéséről, újjáalakításáról terjesztett elő javaslatot, melyet az értekezlet nyomatékos ajánlással juttat a lelkészegyesület útján az egyházmegyei közgyűlés elé. Az értékes, épületes eszmecsere délután 2 órakor ért véget, mikor Gyöngyössy Gyula látta vendégül a megjelenteket.

„Egyházi és Iskolai Szemle”

előfizetési ára: egy évre 240 Lei,
félévre 120 Lei, negyedévre 60 Lei.

Ára 90 Lei. — Beszerezhető: **Béres Károlynál** a Tanítóképző-intézet épületében

„Megjelent a nagybetűs Királyhágómelléki Énekeskönyv.”

Olvasóinkhoz!

Julius hó 1-én emelték fel a papirgyárak a papírok árát 25–40 % al, ugyanekkor lépett életbe a nyomdai munkások új kollektív-szerződése is, mely szintén 20–30 % al drágította meg a nyomtatványok költségét. Lapunk eddigi terjedelmét sem tarthatjuk az eddigi hat oldalón, szűségi parancsolt helyzet ennek is terjedelmét legalább nyolc oldalra bővíteni, mely újabb 25 % többlet-kiadást jelent.

Ezeket mérlegelve és tekintetbevé, kénytelenek vagyunk július 1-től lapunk előfizetési árát egész évre 240 Lei-re, félévre 120 Lei-re, negyedévre 60 Lei-re felemleni.

Ha figyelembe vesszük, hogy lapunk olvasótáborra nem emelhető és csak az egyházak és iskolák előfizetéseire vagyunk utalva, ez új előfizetési ár is csak ép az előállítás költségeit fedezi.

Egyben tisztelettel kérjük világi olvasóinkat, kiknek a lapot évek óta küldjük, de az előfizetési díj nagy részével hátralékban vannak, szíveskedjenek a folyó évi március 15-én megküldött kimutatás szerinti hátralékos összeget azonnal átutalni, mert lapunkat — anyagiak hiányában — tovább hitelbe küldeni nem áll módunkban, annak küldését jövő számunkkal megszüntetjük és az elmaradt díjakat — végtelen sajnálatunkra — más úton lennének kénytelenek behajtani.

Teljes tisztelettel:

az „Egyházi és Iskolai Szemle”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Egyházi hírek

Harangavató Mezőtelkiben. Az egész Körösvölgy ünnepe volt a f. hó 4-én megtartott mezőtelki harangavató, melynek különös jelentőséget adott Sulyok István püspökünk megjelenése, kit már Mezőtelegd határában ünnepélyes fogadtatásban részesítettek úgy a hatóságok, mint a gyülekezet képviselői. Mezőtelkiben ismét kedves üdvözlések következtek, melyek végeztével megkezdődött az istentisztelet. A gyülekezet éneke után a püspök gyönyörű fölemelő imádságot mondott. Majd Tarnóczy Lajos esperes gondolatokban gazdag beszédben hirdette az Igét. Utána két kisgyermeket keresztelt. Végül Nyeste István beszámolt a felszentelt harang költségeinek fedezetére indított gyűjtés eredményéről, amely azt mutatja, hogy a Zathureczky és Soós családok 5–5000 Leies adományain kívül a község minden lakója, felekezetre és fajra való tekintet nélkül, tekintélyes összegekkel gyarapította a gyűjtést, úgy, hogy a templom háboruba vonult orgonaszípjait is pótolni lehetett. — Istentisztelet után közeled volt, mely a késő délutánig tartott.

A nagyszalontai egyházmegye folyó hó 6-án rendkívüli közgyűlést tartott. Ekkor iktatta be a Bősörményi Lajos lemondása után csak-

nem egyhangulag megválasztott új esperesét: Kassay Béla tenkei lelkészt, valamint egész lelkészi tisztikarát.

Lelkészbeköltözés és harangavató Hmacon.

A Szatmár mellett levő amaci református egyházközségnek többszörös ünnepe volt e hó 4-én. A kívülről megújított templomban ekkor tartotta be-
köszönő beszédét Bodor Jenő, a gyülekezet egyhangú meghívással elválasztott lelkipásztora s akkor avatták fel az új harangot, melyet a hívek áldozatos filléreiből öntettek. A délelőtti istentiszteleten a gyülekezet éneke után Bogdán Lajos lelkész, e. m. főjegyző szép imádságban kérte Isten áldását az új pásztorra és gyülekezetre. Ezt követte az ombodi énekkar precíz éneke, majd Bogdán Lajos az egyházmegye képviselőjében bemutatta az új lelkészt a választó gyülekezetnek és felszólította őt programbeszédének a megtartására. Odaadó figyelemmel hallgatta végig a gyülekezet az I. Kor. 2. r. 2. v. alapján tartott a nemes közvetlenséggel előadott, tartalmas beszédet. — Az ombodi énekkar után Bogdán Lajos a lelkészi pálya fény- és árnyoldaltait feltüntető beszéd kiseretében iktatta be az új lelkipásztort hivatalába. Az istentiszteletet a gyülekezet közös éneke zárta be. A beköltözési ünnepség végével a templom előtt történt meg az ott felállított új harang felavatása, melyet a gyülekezet éneke után Boros Jenő szatmári lelkész végzett hatásos alkalmi beszéddel. Délben közeled volt, amelyet az amaci református nők állítottak elő. — Délután 4 órakor vallásos összejövetelre gyűltek össze ismét a hívek a templom udvarán, mivel a templom kicsi volt a nagyszámu hívek befogadására. Itt Kürthy Dezső szamoskőrödi lelkész imádkozott, Debreczeni István szatmári lelkész pedig igen találó és a helyzethez illő egyházi beszédet mondott. Közreműködtek még az ombodi énekkar, Szőke József ombodi tanító és Bodor Miklós énekszámokkal, továbbá Felker József szavalattal. Végül Kajdy Lajos helybeli tanító ismertette lendületes szavakkal a harangbeszerzés történetét, melyből megtudtuk, hogy az alig 400 lelket számláló gyülekezet tagjai csaknem 100 ezer Leit áldoztak a 365 kg. súlyu harangra. Az egész ügy gyors és sikeres lebonyolítása első-sorban a Kajdy Lajos tanító érdeme, aki lelkész hiányában, egymaga végezte a buzditás, gyűjtés és harangmegrendelés sok körültekintést igénylő munkáját. — Este népes táncmulatság zárta be az ünnepségek sorozatát.

Rövid hírek. Kató István udvarii lelkész a múlt hó végén Kismarjába költözött. — Haypál Benő budai lelkész utódául a gyülekezet egyhangú lelkesedéssel fiát, a 27 éves Haypál Béla drávafoki lelkészt hívta meg. — A szatmári Lorántffy

Zsuzsánna Egyesület június 27-én juniálist rendezett a két középiskola javára, mely az esős idő dacára is több, mint 55 ezer Leit jövedelmezett. — Az ORLE augusztus 26–30. napjain tartja közgyűlését és konferenciáját Hajduböszörményben. — A Leánykálvineum 4 oszt. polgári iskolával és internátussal a jövő isk. évben Nyiregyházaán megnyílik. Ünnepeles felavatása szeptember 1-én lesz. — A hódmezővásárhelyi újvárosi lelkészi állásra dr. Godács Imrét választották meg. — Balogh Ambrus sarkadi lelkész 38 millió koronát adományozott a sarkadi egyháznak, a debreceni kolégiumnak pedig 10 milliót.

Adomány. Özv. Lévy Józsefné, a szatmári gyülekezet legbőkezebb adakozója, aki jelentős adományaival vesz részt minden egyházi mozgalomban, férje halálának évfordulója alkalmából 10,000 Leit adományozott a szatmári temetői alap céljaira.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik férjem elhunytá után a papi árvák szomorú és nehéz sorsára jutott családomat szíves adományaikkal segítették, úgy gyermekeim, mint a magam nevében hálás köszönetemet fejezem ki. Amac, 1926 július 10. — Özv. Szabó Lajosné

Főlöveteli hirdetés. A nagyenyedi ref. tanító és tanítónőképző intézetben, az 1926–27-ik iskolai évben a hét osztályu tanfolyam alsó tagozatából az I. és II. osztály, a felső tagozatból pedig a IV. V. VI. és VII. osztály fog működni. Az első osztályba való fölvetelnél a 4 ik elemi osztály végzettsége, a második osztályba a középfoku iskola a gimnázium liceum, polgári iskola I-ső osztályának, a negyedikbe a középfoku iskola III-ik osztályának, az ötödikbe a középfoku iskola IV-ik osztályának végzettsége kívántatik. Folyamodók, akik a tanítói, illetőleg tanítónői pályára alkalmasok, küldjék be eredeti iskolai bizonyítványukat, születési anyakönyvi kivonatukat, újraoltási igazolványukat és román állampolgársági bizonyítványukat Nagyenyedre, az Igazgatóság címére. Mindkét intézet internátussal és konviktussal van ellátva. A növendékek segélyezésére, szegénysorsu jó tanulók részére ingyenes, földijas helyek és kisebb kedvezmények adhatók. Aiud—Nagyenyed, 1926 június 18. Fejes Aron igazgató.

Szerkesztői üzenetek...

Többeknek. Beküldött tudósításaikat idejében, helyszüke miatt nem közölhettem, most pedig aktualitásuk elvesztése miatt kénytelen voltam elhagyni.

— **D. I.** (Szalacs) A nagybetűs Énekes Könyvek ismertetéséről szóló cikkemet szintén helyszüke miatt nem hozhattuk eddig. Jövő számban közöljük.

Munkatársaimat és a tudósításaikat kérem, hogy cikkeik megírásánál legyenek tekintettel lapunk szűk terjedelmére és a lehető röviden szíveskedjenek megírni. Viszont azokat, kiknek nem áll módjukban kellő terjedelmű értesítést sem küldeni egyházunk eseményeiről, arra kérem, hogy legalább néhány sorban közöljenek velem mindent és azokról a rövid hírek között tájékoztassam lapunk olvasóit. — **M. Gy. Papiamási.** Köszönöm, aktuális, felhasználtam. A kut megnyitása feletti örömdobben nem egészen önzetlenül, de kész szívvel osztozom. A szent földről c.

cikk folytatását a hivatalos közlemények nagy száma miatt későbbben közlöm.

Hivatalos rész

Református püspöki hivatal Nagyváradon.

1052—1926. szám

Nagytiszteletű Esperes Ur!

Egyházközségeinknek és iskoláinknak legvitalisabb érdekü ügye, az agrárkérdés. Minthogy az agrárkiszajátítások felől pár évvel ezelőtt bekövetelt adatok ma már nem helytállóak, mert azóta a kiszajátítások és agrár-törvény szerint föld megadása lényeges változásokon mentek keresztül, amely innen is onnan is súlyos panaszokat váltottak ki. Ezért egyik legsürgősebb kötelességnek tekintem, hogy az eljárás megindíthatása végett ismételtén újabb és megbízható adatokat szerezzek be. Felkérem tehát Nagytiszteletű Esperes Urat, hogy a bölcs vezetése alatt álló egyházközségeket haladéktalanul utasítani méltóztassék, hogy az alább foglalt kérdésekre pontos és lelkiismeretes feleleteiket f. évi július 25-ig hivatalomhoz közvetlenül betérjesszék, az esperesi hivatalt pedig annak megtörténtéről értesítsék. A felelettel ellátandó kérdések a következők:

1. Mutassa ki a birtokában levő kataszteri ív vagy telekkönyvi kivonat alapján minden lelkész hány hold földje volt a lelkésznek, kántornak, tanítónak, egyházközségnek (szántó, legelő, kaszáló, erdőség, szőlő és beltelék)

2. Ez eredeti birtok-állományból történt-e kiszajátítás, lelkészi, tanítói és egyházi ingatlan-ságból? Ha igen; hány katasztrális hold sajátított ki a lelkész, tanító, kántor és egyház használatában álló ingatlanból?

3. A kiszajátított vagy kiszajátítottak jelzett földekből mennyi vétetett el tényleg az egyházközségek tulajdonából? Az elvett földekért fizetett-e megváltás vagy fizetett-e bérleti összeg?

4. Az Agrár-Törvény bevezetése után kapt-e az egyház, lelkész tanító és iskola törvényszerű kiegészítésül földet stb.? Hány holdat? Kinek a tulajdonából?

5. Az így kiosztott vagy átadott földek megvannak-e még az egyház, lelkész, tanító, iskola és kántor kezelésében? Ha igen az ig. és átadott földek után az egyház, lelkész stb. mennyi haszonbért fizet? Ha pedig az eredetileg kiutaltványozott föld, részben vagy egészben elvétetett volna? mennyit tesz ki az egyháztól, lelkésztől, kántortól elvett föld és minő okból vétetett el; történt-e jogorvoslat, a sérelem kiigazítása iránt. Ha igen, milyen eredménnyel?

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1926. július hó 3 án.

Sulyok István s. k.,
püspök.

Pályázat.

Az Episcopiai (biharpüspök-i) ref. egyház presbiteriuma pályázatot hirdet leánytanítónői állásra

Javadalom: az egyház pénztárából havonkénti előleges részletekben évi 24,000 lei. Lakás

természetben kerttel, 4 m³ tűzifa beszállítva. Az egyházközösség presbitériuma az állami törvényekben biztosított tanítói fizetésre főhatósága útján annak idején államsegélyt kér.

Kötelesség: az egyh. törvényekben előírt feladatok, ezek között a vasárnapi iskola vezetése is. Pályázók kellően felszerelt kérvényeiket f. é. július hó 25. napjáig adják be a lelkeszi hivatalhoz.

Presbitérium.

Pályázat.

A belényes-ujlaki ref. egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Évi fizetése 12000 Lei. 12 köből buza, 12 köből tengeri, 12 méter fa, 6 vékás szántóföld és az iskolakert felének hasznélvezete, lakás az iskola épületében.

Kötelessége. A kántori teendők végzése istentiszteletek és temetések alkalmával. A III-ik, IV-ik, V-ik és VI-ik elemi iskolások tanítása, tanterv szerint és az ismétlő iskolások tanítása.

Pályázati felszerelt kérvények és a nosztrifikáló vizsgát igazoló irat július hó 31-ig a lelkeszi hivatalhoz adandók be.

Uilac de Beius—Belényes-Ujlak, Jud: Bihor, 1926. július 29.

Presbitérium.

Szabó Lajos domahidai lelkesz, segéd lelkeszt óhaját alkalmazni, fizetése mosáson kívül teljes ellátás és havi 2000 Lei. Államsegély nincs. A jelentkezést a püspöki iroda fogadja el.

Pályázati hirdetés.

A micskei ref. egyház pályázatot hirdet a megüresedett II. tanítói állásra.

Fizetése: 1. Jó lakás, két szoba, konyha, pince, melléképületekkel s konyhakerttel. 2. Pénzfizetés az egyházkerület által megállapított minimum. 3. 12 kh. szántóföld, melyből 6 hold agrár, melynek adóját és hasznbérét javadalmas fizeti, hat hold után az adót az egyház. 4. Legelő illetőség 4 nagyobb és 4 kisebb jószágra. 5. Erdőilletőség a községi erdőről 2025—24. rész arányban.

Kötelessége az alsó négy osztály vezetése, vagy amint a másik tanítóval megegyeznek. Kántori teendők, szószéki szolgálat, egyházi jegyzőség szintén megosztva.

Pályázhatnak nostrifikált, okleveles tanítók és tanítónők is, ez utóbbi esetben azonban a hat hold agrár-föld a fizetésből kimarad. Pályázati határidő aug. 15. Kérvények a lelkeszi hivatalhoz intézendők. Micske—Mișca, jud. Bihor.

A presbitérium.

Pályázat.

A csengerbagosi református egyház pályázatot hirdet a megüresedett kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. Három fordulóban 6—6 köblös szántóföld = 18 köblös. 2. Két köblös lápi szántóföld. 3. Négy száz □-öl szántóföld. 4. Négy és fél köblös kaszáló. 5. Három legeltetési jog. 6. 12 q tisztabuza. 7. 12 m³ tűzifa beszállítva. 8. Tandíjváltás címen évi 600 Lei az egyház pénztárából. 9. Minden tanuló után 1 drb. csirke [40]. 10. A földek adóját egyház fizeti. 11. A

fordulóban levő földeket egyház közmunkával megmunkáltatja, az őszi fordulót köteles 3 szor, a tavaszi fordulót köteles 1-szer megszántani s a tanító által adott maggal bevetni és elberenálni. 12. Stóla. 13. Lakás természetben, gyümölcsös és konyhakerttel, megfelelő gazdasági épületekkel.

Kötelessége: VI. oszt. vegyes iskola tanterv szerinti tanítása. Templomi istentiszteleten az éneklés orgonával való vezetése. Egyházi jegyzőség külön díjazás mellett Ismétlő iskolások tanítása. Énekkar vezetése Lelekész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Belmissziói munkában segédkezés.

A fenti javadalom egyházkerületi rendeletnek megfelelően, szükség szerint kiegészítettetik.

Pályázhatnak államérvényes oklevéllel bíró tanítók, Pályázatok a baghiș-i (csengerbagosi) református lelkeszi hivatalhoz augusztus 15-ig adandók be. Személyes megjelenés kívánatos. Az állás folyó évi szeptember 1-én elfoglalandó.

Boghiș [Csengerbagos], p. Doba [Szamosdob], Szatmár-megye, 1926 július 12.

Mogyorós Sándor,
ref. lelkesz.

Pályázati hirdetés.

A resicai református egyház pályázatot hirdet orgonista kántortanítói állására.

Javadalom: 1. 42.000 Lei, havi előleges részletekben, 2. 2 szoba, konyhas lakás, világítással. 3. Stóla.

Kötelességek: I—VI. osztatlan iskola vezetése. Dalárda szervezése és vezetése. Akadályoztatás esetén a lelkesz helyettesítése.

Pályázhatnak államérvényes okleveles kántortanítók, lévíták előnyben részesülnek. Pályázati határidő 1926. évi július 31. Az állás 1926. szeptember 1-én foglalandó el. Kellően felszerelt kérvények a lelkeszi hivatalhoz küldendők.

Reșița—Resica, jud. Caraș.

Presbitérium.

Pályázat

a börvelyi ref. egyház második tanítói állására.

Fizetés: 18 köből buza, 12 köből gabona [rozs], 2 öl kemény hasáb tűzifa beszállítva. 150 □-öl kerti föld. Készpénz: 1888 Lei egy évre. Tisztességes lakás kerttel. — Kötelesség: I. és II. elemi osztályok vezetése, stóla szerint énekszós temetések végzése. Az osztályok vezetése az iskolaszék határozata alapján megváltoztatható. A pályázatok 1926 augusztus 1-ig a bervenii [Börvely] ref. lelkeszi hivatalhoz nyújtandók be. [Bervenii, posta: Careii-Mare, jud. Sălaj] Az állás szeptember 1-én foglalandó el. Pályázhatnak férfiak és nők.

Helyreigazítás. A parhidai ref. kántortanítói állásra hirdetett pályázat szövegébe hiba csuszott be, amennyiben a régi tanítói föld területe nem 26, hanem csak 12 kat. hold. Pelbárthidán, 1926. július 10-én. Holkó József.

Pályázat.

Az érendrédi ref. egyházközség eltávozás folytán megüresedett II-ik tanítói állására.

Javadalmazás, az Egyházkerület által megállapított módzatok szerint: kívánatra pénzben vagy természetben (föld, gabona fa stb) Természetbeni lakás.

Kötelessége a presbyterium által reábizott osztályok vezetése. Enekkar, ifjúsági egyesület szervezése, vezetése.

Pályázhatnak katonaviselt tanítók államérvényes oklevéllel s lehetőleg román nyelvismerttel. A megválasztott tanítót csak egy évi sikeres működés után erősíti meg a presbyterium. Személyes bemutatkozás előnyt biztosít. Pályázati határidő 1926. aug. 15. Pályázati kérvények az érendrédi ref. lelkész hivatalhoz küldendők.

Mihez tartás végett közöljük, hogy községünkben orvos, gyógytár, posta van s a magántanításra is alkalom kínálkozik.

Érendred, 1926, július 1.

Presbitérium.

Pályázat.

organista-kántori állásra. A szatmári ref. egyház pályázatát hirdet az elhalálozás folytán megüresedett organista-kántori állásra. Az állás díj levél szerinti javadalma a következő.

1. A Boross Bálint u. 4. sz. lakás természetben, mely jelenleg áll 4 szoba, konyha, kamara, fürdőszobából.

2. 6 [hat] hold és 917 □ öl szántóföld haszonélvezete, melynek adóját egyház fizeti.

3. Az eladott 1 [egy] hold 604 □ öl terület eladási árának kamata, jelenleg 10 [tiz] métermázsa buza. Egyház fenntartja jogát, hogy alkalmas időben a föld ingatlanba fektesse s akkor a vásárolt föld haszonélvezete.

4. Fizetés 24 [huszonnégy] métermázsa búza természetben, vagy ennek minden év szeptember 1-i ára évnegyedenként előre kiszolgáltatva.

5. Stóla, egyházkerületi szabályrendelet szerint. Kötelessége: 1. Éneklés vezetése a templomban és temetéseknél.

2. Orgonázás a templomban városi műigényeknek megfelelően.

3. A Ref. Iparos Dalegyesület és a Lóráffy vegyes-kar tanítása és vezetése.

4. Összes belmissziói munkákban és hitoktatásban segédkezés.

5. Akadályoztatás esetén a hitoktatók és elemi iskolai tanítók helyettesítése.

6. Esetleg a két ref. középiskolában (főgimnázium és felsőleányiskola) énektanítás külön díjazás mellett.

A pályázati kérvények a szatmári ref. presbyteriumhoz címezve és okmányokkal (keresztlevél, oklevél, működési bizonyítvány, esetleg házasságlevél) felszerelve f. é. július 31-ig Boros Jenő lelkészhez küldendők Satu-Mare (Szatmár) Str. Mihail Viteazul (Rákóczi-u.) 4. sz. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. A presbyterium.

2-2

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háború előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

ÜRÖGDI SÁNDOR

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLO

ORADEA
NAGYVÁRAD

Strada Simeon Stefan — Bethlen utca 44. szám.

Elvállal: a legkényesebb igényt is kielégítő
szobafestő és mázólo munkákat a
15-8 legjobb kivitelben, ju ányos árakon!

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődjé Ghioroc-on
(Győrök, Arad-megye)

a legjutányosabb árak mellett készíti a legfinomabb anyagból bármely hangú és nagyságú a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányait kiválósgát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.] 28

harangot,

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, Timisoara.

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltenek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

26-7

Harangokat,

vas harangszerelőnyeket ajánl 28
és vas harangáloányokat

Hönig Frigyes harang-öntődjé

ARAD, Strada Barlitu No. 10-21. Alapított 1840.